

ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ УЧНІВ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Попадич Олена Олександрівна

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи

Готовність до формування правових знань учнів є інтегральним особистісним утворенням зі стійким прагненням до креативного застосування й розробки засобів такої організації, наявності відповідних знань і вмінь, комплексу індивідуально-психологічних і ознак, що забезпечують високу результативність фахового функціонування, є результатом підготовки до такого виду діяльності та складовою їхньої фахової підготовки до педагогічної діяльності загалом.

Найтиповішими ознаками готовності вчителя початкової школи до втілення креативних інноваційних ідей вважаємо такі: спроможність визнання вільного й особистого волевиявлення учня стосовно уявлень про світ; спроможність оцінювати певні власні вчинки очима учнів, спроможність і бажання звернути увагу на погляди учня, зрозуміти його бачення змісту й наслідків запропонованих педагогічних ідей; чітка впевненість, що педагог і учень можливі рівноправні партнери навчального процесу; здатність враховувати в навчальному процесі суб'єктивний досвід усіх учнів тощо.

Інструментарій творчої практики вчителя повсякчас має бути розмаїтим, відповідати аспектам педагогічної практики, розглянутим упродовж загальнопедагогічної підготовки й перепідготовки майбутніх фахівців. Завдання вчителя – організація діяльності на різних рівнях пізнавальної

активності, спрямована на навчально-виховну роботу з учнями.

Основні завдання науково-методичної підготовки вчителів полягають у такому: формування в них знань із фахових предметів, обізнаність у здобутках і труднощах новітньої науки; прищеплення знань із методики читання предметів у загальноосвітній школі (орієнтування в меті, завданнях і теорії викладання дисципліни, чинних шкільних програмах, підручниках та навчальних посібниках); вивчення суті, змісту й опанування методами формування мислення учнів; формування навичок щодо основних способів наукових досліджень; формування науково-методичних знань, умінь і навичок; спроможності спрямовувати на особистісно орієнтоване навчання учнів; готовності до науково-методичної практики, працюючи в школі [2].

У зв'язку з особливостями правознавчих дисциплін, колективної роботи, необхідно діагностувати такі індивідуальні риси особистості учня: здатність аргументувати власні дії; здатність самоконтролю; ступінь розвитку комунікативних навичок, міжособистісних взаємин учнів; межа хвилювання учнів, що, вважає низка вчених, істотно позначається на результатах навчання й вимагає від учителя реальної допомоги учням, аби запобігти проявам страху, тривоги, дискомфорту.

Отже, готовність є інтегральним особистісним утворенням зі стійким прагненням до креативного застосування й розроблення засобів такої організації, наявністю відповідних знань і вмінь, а також низки особистісно-психологічних і характерологічних ознак, що забезпечують якнайвищу ефективність функціонування, є результатом підготовки до такого виду діяльності й складовою їхньої фахової готовності до педагогічної практики загалом.

Професійна готовність вчителя в початковій школі до формування правових знань учнів передбачає: вивчення особистісних характеристик учнів; аналіз специфіки правових знань відповідно до вікових можливостей учнів початкової школи; визначення найбільш ефективних джерел досвіду для учнів з різним особистісним потенціалом; вміння вчителя діагностувати стан правової

підготовленості учнів; знаходження засобів оптимізації формування правових знань учнів; диференціація цілей правової підготовки для учнів з різними можливостями, зокрема з урахуванням можливостей інклюзивної освіти; проектування для конкретного учня можливості самостійно розширювати та поповнювати правові знання; педагогічна підтримка учнів в його позитивних устремліннях; цілеспрямоване формування у вихованців уявлення про правові цінності.

Зазначені ознаки ключові у встановленні спроможності чи неспроможності вчителя втілювати інноваційну педагогічну ідею, спрямовану на індивід учня. Якщо ці ознаки відсутні, то вчитель не готовий (або недостатньо готовий) реалізовувати інноваційні задуми.

Висновки. Провідною ідеєю підготовки вчителя до формування правових знань учнів має бути спрямування на гуманістичні цінності. Ознаками готовності до втілення зазначених педагогічних вимог є спроможність оцінювати певні власні вчинки очима учнів, спроможність і бажання звернути увагу на погляди учня; здатність враховувати в навчальному процесі суб'єктивний досвід усіх учнів тощо. Готовність вчителя початкової школи до формування правових знань учнів передбачає вивчення особистісних характеристик учнів; аналіз специфіки правових знань відповідно до вікових можливостей учнів початкової школи; вміння вчителя діагностувати стан правової підготовленості учнів; знаходження засобів оптимізації формування правових знань учнів; цілеспрямоване формування у вихованців уявлення про правові цінності тощо.

Список використаних джерел

1. Запорожан, І. Г. Педагогічні основи правовиховної роботи з молодшими школярами: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Тернопільський держ. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2002. 19 с.

2. Якубовски М. А. Математическое моделирование профессиональной деятельности учителя: монография / под ред. И. М. Козловской. Львов: Евросвит, 2003. 428 с.